

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์ การทำวิทยานิพนธ์

การจัดการความรู้ท้องถิ่นและการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในการจัดการทรัพยากรน้ำ

ด้วยระบบเหมืองฝายโดยกลุ่มผู้นำฝายวังไฮ ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว

จังหวัดเชียงใหม่

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1: การจัดการความรู้ท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรน้ำด้วยระบบเหมืองฝาย

1. บริบทชุมชน

1.1 ประวัติความเป็นมา- ชุมชนมีการก่อตั้งขึ้นมาได้อย่างไร ใครเป็นผู้ก่อตั้ง และมีความเกี่ยวข้องกับเหมืองฝายอย่างไรบ้าง

.....
.....

1.2 ลักษณะทั่วไปทางระบบนิเวศ - ลักษณะระบบนิเวศ ดิน น้ำ ป่า เป็นอย่างไร มีแหล่งต้นน้ำและแม่น้ำสำคัญอะไรบ้าง อยู่ที่ไหนบ้าง

.....
.....

1.3 บริบททางเศรษฐกิจ - แต่ละหมู่บ้านมีกี่ครัวเรือน (ปัจจุบัน) ประกอบอาชีพอะไรบ้าง รายได้เท่าไร ส่วนใหญ่ผลิตเพื่ออะไร เพื่อใคร (ทั้งจากอดีตและปัจจุบัน) ทำให้ความต้องการใช้น้ำเพิ่มลดอย่างไร

.....
.....

1.4 บริบททางสังคมและวัฒนธรรม - มีรูปแบบการรวมกลุ่มช่วยเหลือกันในลักษณะใดบ้าง กิจกรรมอะไร

- ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ ของชุมชนมีอะไรบ้าง

- วิถีชีวิตเป็นอย่างไร มีการพึ่งพาสิ่งแวดล้อมด้านใดบ้าง จากที่ไหน

2. ด้านการจัดการน้ำด้วยระบบเหมืองฝาย

2.1 มีการก่อตั้งองค์กรขึ้นมาอย่างไร เพื่ออะไร มีใครเป็นผู้นำ

.....
.....

2.2 มีการบริหารจัดการอย่างไร จัดตั้งขึ้นมาเพื่ออะไร มีผลประโยชน์ร่วมกันอย่างไร สมาชิกมีบทบาทอย่างไร กฎกติกา ข้อบังคับอะไรบ้าง

.....
.....

3. ช่วงที่ 1: วิฤตติการณ์การใช้ทรัพยากร ก่อน พ.ศ. 2530

3.1 ผลกระทบในชุมชนเกิดจากอะไรบ้าง ส่งผลต่อฐานทรัพยากรเพื่อการยังชีพอย่างไรบ้าง

.....
.....

3.2 ชุมชนเห็นคุณค่าของทรัพยากรน้ำ ในฐานะทรัพยากรน้ำหมู้อย่างไร

.....
.....

3.3 มีการสร้างทางเลือก หรือทางออกให้กับปัญหาอย่างไรบ้าง มีการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็นอย่างไรบ้าง

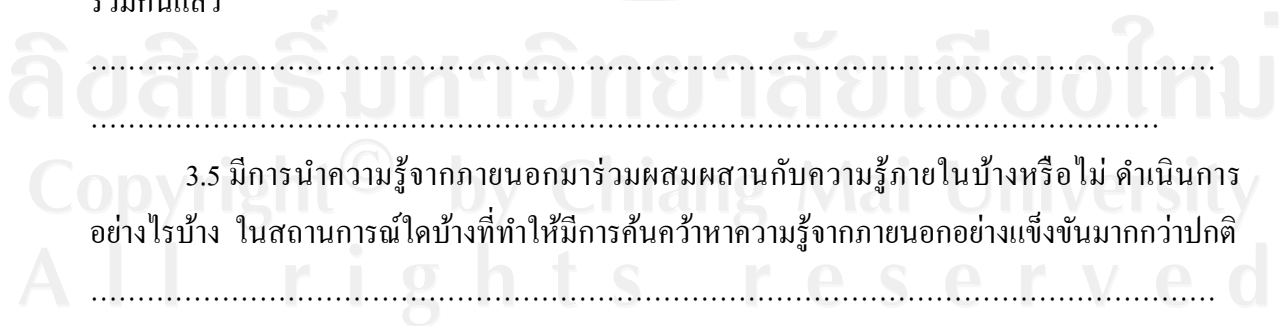
.....
.....

3.4 ในการสร้าง/ค้นหาความรู้นั้นมีกิจกรรมย่อย ๆ อะไรบ้าง หลังจากที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันแล้ว

.....
.....

3.5 มีการนำความรู้จากภายนอกมาร่วมผสมผสานกับความรู้ภายในบ้างหรือไม่ ดำเนินการอย่างไรบ้าง ในสถานการณ์ใดบ้างที่ทำให้มีการค้นคว้าหาความรู้จากภายนอกอย่างเข้มข้นมากกว่าปกติ

.....
.....

3.6 แหล่งความรู้ที่ใช้มีที่ใดบ้าง แหล่งใดที่จัดได้ว่าเป็นแหล่งที่ดี คืออย่างไร วิธีการค้นคว้าทำอย่างไร

.....
.....

3.7 มีการเปรียบเทียบ คัดเลือก ผสมผสานระหว่างความรู้ที่ค้นคว้ามา กับความรู้ที่สร้างขึ้นเอง จากการทำงานอย่างไร

.....
.....

3.8 มีการพัฒนาทักษะการบริหารจัดการน้ำด้วยระบบเหมืองฝายอย่างไรบ้างหลังจากที่ได้มีการสร้าง/ค้นหาความรู้มาแล้ว

.....
.....

3.9 การนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติ เช่น กฎระเบียบ ข้อตกลงในการใช้น้ำ

.....
.....

3.10 มีการถ่ายทอดองค์ความรู้อย่างไร เน้นความรู้แบบไหนความรู้แฝง หรือความรู้ชัดแจ้ง มีวิธีการถ่ายทอดความรู้ต่างแบบอย่างกันแตกต่างกันอย่างไร และถ่ายทอดให้แก่ใครบ้าง

.....
.....

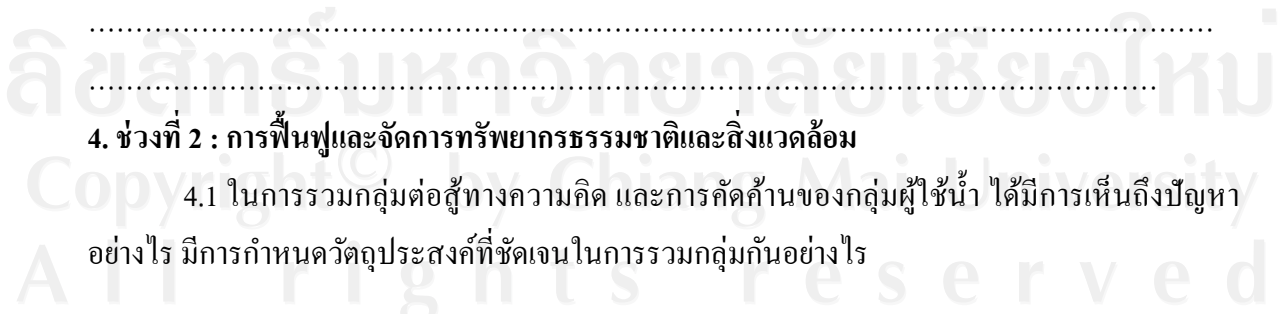
3.11 มีการยกระดับความรู้ทั้งที่เป็นความรู้แฝงและความรู้ชัดแจ้ง ผ่านวงจรเปลี่ยนความรู้ฝังลึกไปเป็นความรู้ชัดแจ้ง และเปลี่ยนไปเป็นความรู้ฝังลึกในระดับที่สูงขึ้นหรือไม่

.....
.....

4. ช่วงที่ 2 : การฟื้นฟูและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.1 ในการรวมกลุ่มต่อสู่ทางความคิด และการคัดค้านของกลุ่มผู้ใช้น้ำ ได้มีการเห็นถึงปัญหาอย่างไร มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการรวมกลุ่มกันอย่างไร

.....
.....

4.2 ในการรวมกลุ่มเพื่อรู้หรือฟื้นฟูองค์ความรู้ชุมชนนั้น ได้มีวิธีการสกัดความรู้อย่างไรบ้าง เช่น ผ่านการเล่าเรื่อง มีการจัดเก็บความรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการถ่ายทอด หรือไม่อย่างไร

.....
.....

4.3 มีการนำความรู้จากภายนอกมาร่วมผสมผสานกับความรู้ภายในบ้างหรือไม่ ดำเนินการอย่างไรบ้าง ในสถานการณ์ใดบ้างที่ทำให้มีการค้นคว้าหาความรู้จากภายนอกอย่างเข้มข้นมากกว่าปกติ

.....
.....

4.4 มีการนำองค์ความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้หรือไม่ อย่างไร และในระหว่างการนำไปใช้นั้น ได้เกิดการเรียนรู้ สร้างความรู้ใหม่ หรือพัฒนาความรู้ให้เกิดเป็นนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อยกระดับองค์ความรู้ในการจัดการทรัพยากรน้ำด้วยระบบเหมืองฝายให้เกิดความเข้มแข็งขึ้น

.....
.....

4.5 มีการดำเนินการเพื่อลดทอนการปกปิดหรือเก็บงำความรู้อย่างไร ดำเนินการแล้วได้ผลอย่างไร มีใครเป็นแกนนำสำคัญ

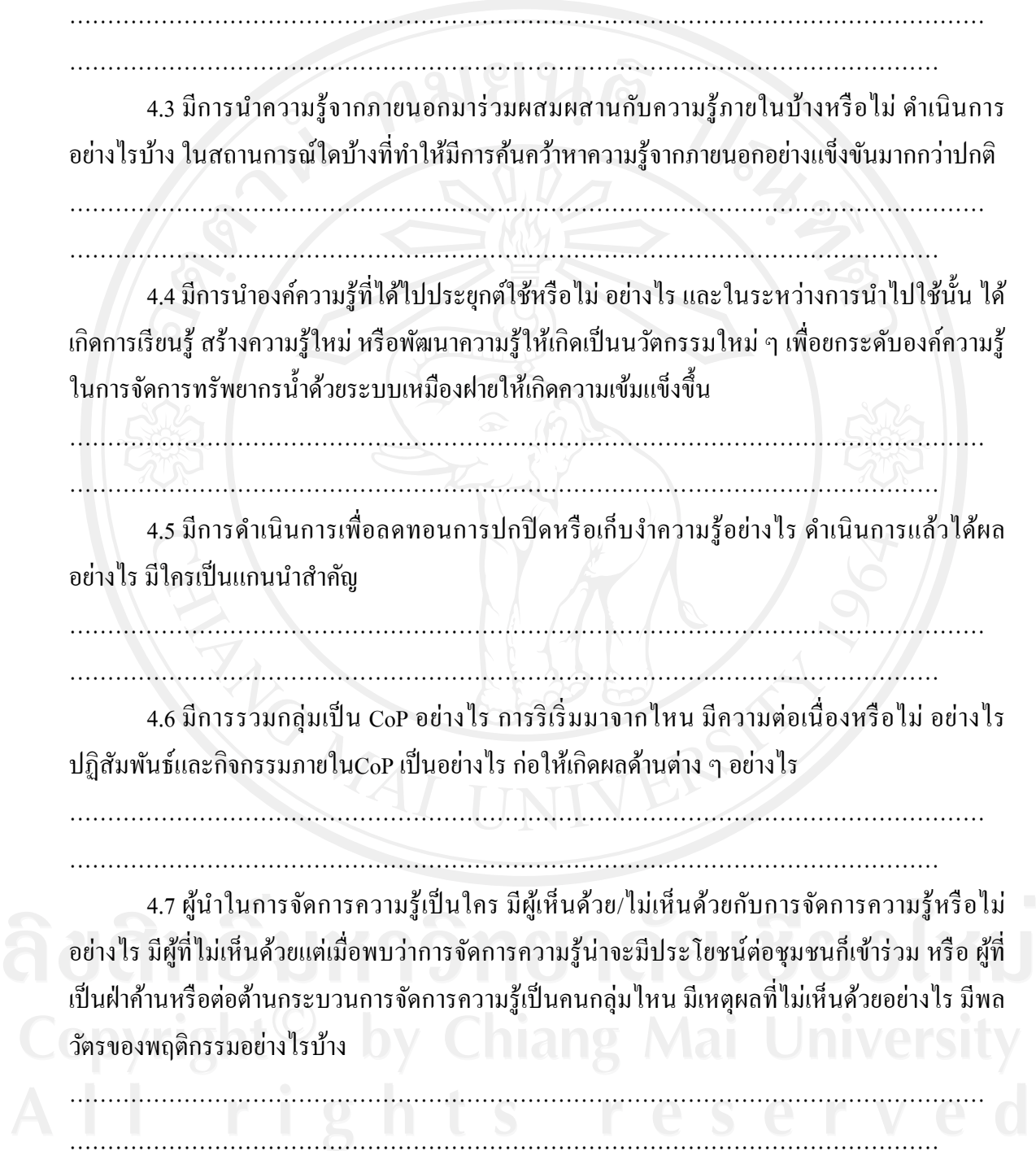
.....
.....

4.6 มีการรวมกลุ่มเป็น CoP อย่างไร การริเริ่มมาจากไหน มีความต่อเนื่องหรือไม่ อย่างไร ปฏิสัมพันธ์และกิจกรรมภายในCoP เป็นอย่างไร ก่อให้เกิดผลด้านต่าง ๆ อย่างไร

.....
.....

4.7 ผู้นำในการจัดการความรู้เป็นใคร มีผู้เห็นด้วย/ไม่เห็นด้วยกับการจัดการความรู้หรือไม่ อย่างไร มีผู้ที่ไม่เห็นด้วยแต่เมื่อพบว่าการจัดการความรู้น่าจะมีประโยชน์ต่อชุมชนก็เข้าร่วม หรือ ผู้ที่เป็นฝักใฝ่หรือต่อต้านกระบวนการจัดการความรู้เป็นคนกลุ่มไหน มีเหตุผลที่ไม่เห็นด้วยอย่างไร มีผลวัตรของพฤติกรรมอย่างไรบ้าง

.....
.....

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2: สร้างเครือข่ายองค์ความรู้ในการจัดการทรัพยากรน้ำด้วยระบบเหมืองฝาย

5.1 เมื่อชุมชนมีองค์ความรู้ในการจัดการน้ำด้วยระบบเหมืองฝายอย่างเข้มแข็งขึ้นแล้ว มีการสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายในระดับที่กว้างขึ้น (ระดับลุ่มน้ำ) ด้วยการจัดตั้ง“สมัชชาองค์กรเหมืองฝายลุ่มน้ำภาคเหนือ” อย่างไร มีการกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีการสร้างความรู้ร่วมกัน ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันหรือไม่อย่างไร เช่น ผ่านการเล่าเรื่อง มีการจัดเก็บความรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการถ่ายทอด หรือไม่อย่างไร ผู้มีบทบาทในการมีส่วนร่วมมีใคร หรือองค์กรกลุ่มใดบ้าง

.....

.....

5.2 ในกระบวนการสร้างเครือข่ายความรู้นั้น ได้มีขั้นตอนอย่างไรบ้าง เช่น เริ่มจากการสร้างความตระหนักร่วมกัน การสร้างอุดมการณ์ร่วม การก่อรูปเครือข่าย การพัฒนาศักยภาพ การวางแผนการส่งเสริมและดำเนินการ และการสรุปบทเรียนร่วมกัน

.....

.....

5.3 มีการนำความรู้จากภายนอกมาร่วมผสมผสานกับความรู้ภายในบ้างหรือไม่ ดำเนินการอย่างไรบ้าง ในสถานการณ์ใดบ้างที่ทำให้มีการค้นคว้าหาความรู้จากภายนอกอย่างเข้มข้นมากกว่าปกติ

.....

.....

5.4 มีการนำองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการเรียนรู้ภายในเครือข่ายมาปรับประยุกต์ใช้บ้างหรือไม่อย่างไร

.....

.....

5.5 มีการขับเคลื่อนองค์กร สมัชชาองค์กรเหมืองฝายลุ่มน้ำภาคเหนือ อย่างไรบ้าง มีใครเป็นผู้นำกลุ่ม สมาชิกกลุ่มมีบทบาทหน้าที่อะไรบ้าง ปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มเป็นอย่างไร มีการร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาหรือผลักดัน โยบายสาธารณะในระดับลุ่มน้ำบ้างหรือไม่ มีกิจกรรมอะไรบ้าง เพื่อให้เกิดการจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืนร่วมกัน

.....

.....

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

1. พ่อหลวงประสงค์ ตาแสง	อายุ 48 ปี	143 ม. 7 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
2. พ่อมา ฟองไหล	อายุ 70 ปี	109 ม. 9 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
3. อาจารย์มังกร ชัยชนะคารา	อายุ 67 ปี	30 ม. 9 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
4. นายโอฬาร อ่องพะ	อายุ 34 ปี	263/1 ม.7 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
5. นางนุจิรัตน์ อ่องพะ	อายุ 35 ปี	263/1 ม.7 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
6. นางสาวสุนีย์ แสนออน	อายุ 33 ปี	263/1 ม.7 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
7. นางสาวกิติมา ขุนทอง	อายุ 29 ปี	263/1 ม.7 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
8. พ่อแดง ชะกุล	อายุ 58 ปี	247 ม. 7 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
9. พ่อสมนึก ดาวแสง	อายุ 69 ปี	283 ม. 7 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
10. นายองอาจ เดชา	อายุ 29 ปี	244 ม. 3 ต.ปึงโค้ง อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
11. นายภาคภูมิ โปธา	อายุ 27 ปี	248 ม. 3 ต.ปึงโค้ง อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
12. นายวศิษฐ แสนสิงห์	อายุ 30 ปี	418 ม. 7 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
13. พ่อสิงห์คำ ชันคำ	อายุ 52 ปี	87 ม. 3 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
14. นายจรูญ เกียงตาล	อายุ 50 ปี	495 ม. 4 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
15. นายสงวน พรหมมา	อายุ 56 ปี	19 ม. 4 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
16. นางดวงหญิง สาพูนคำ	อายุ 43 ปี	207 ม. 4 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
17. นายพล สีลา	อายุ 44 ปี	188 ม. 4 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
18. นายบาล ไชยวุฒิ	อายุ 50 ปี	187 ม. 4 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
19. นางจันทร์ศรี ชัยชนะ	อายุ 34 ปี	452 ม. 4 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
20. นางสมพร ธรรมมา	อายุ 45 ปี	325 ม. 4 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
21. นายประสงค์ อินตะพรหม	อายุ 52 ปี	497 ม. 4 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
22. พ่อคำ แสนใจ	อายุ 72 ปี	497 ม. 4 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
23. นายภู่ สาลี	อายุ 50 ปี	578 ม. 3 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
24. นางนงลักษณ์ ศรีวิจิตรชัย	อายุ 50 ปี	501 ม. 4 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
25. นายทองดี ชัยชนะ	อายุ 60 ปี	276 ม. 4 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
26. นางลัดดา ตันเรือน	อายุ 57 ปี	204 ม. 4 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่

27. นายแก้ว ปัญญา	อายุ 48 ปี	497 ม.4 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
28. นายใจ ธรรมลังกา	อายุ 50 ปี	242 ม.4 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
29. นางผาย พรมมา	อายุ 56 ปี	19 ม.4 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
30. นางอนงค์ ลาคำ	อายุ 38 ปี	573 ม. 13 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
31.นางอนงค์ รักษากิจ	อายุ 54 ปี	527 ม.4 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
32.นางคำเที่ยง คำ	อายุ 50 ปี	269 ม. 4 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
33.นายบุญธรรม ศรีวิจิตรชัย	อายุ 42 ปี	195/2 ม. 4 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
34. นายธิ แก้วทิพย์	อายุ 52 ปี	180 ม. 4 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
35. นายวิจิตร แก้วทิพย์	อายุ 50 ปี	180/1 ม. 4 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
36. นายสกุล ศรีวิจิตรชัย	อายุ 46 ปี	501 ม. 4 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
37. นายปรีชา ชันคำ	อายุ 48 ปี	43 ม. 9 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
38. พ่อบุญเลิศ จันทิมา	อายุ 54 ปี	186 ม. 9 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
39. พ่อสุนทร เทียนแก้ว	อายุ 55 ปี	212 ม. 9 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
40. พ่อดีบ คาวเงิน	อายุ 62 ปี	389 ม. 9 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
41.พ่อสุเทียน บุญห้า	อายุ 45 ปี	275 ม. 9 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
42. แม่อัมพร จันทิมา	อายุ 54 ปี	186 ม. 9 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
43. แม่ป๊วย ชันคำ	อายุ 51 ปี	87 ม. 3 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
44. แม่ฟองจันทร์ โถเหลืออง	อายุ 55 ปี	49 ม. 9 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
45. นางบุญศรี แสนหลวง	อายุ 36 ปี	10/1 ม. 9 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
46. นายวิจิต หนูเชอภู	อายุ 36 ปี	64/16 ม. 9 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่
47. นายชัชวาล ทองดีเลิศ	อายุ 53 ปี	136/1 ม.2 ต.สันกลาง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวสุพรรณยา สมโพธิ์
วัน เดือน ปีเกิด	7 เมษายน 2524
ประวัติการศึกษา	- ปริญญาตรีสาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ (บช.บ.กบ 4 ปี) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการทำงาน	ผู้ช่วยนักวิจัย โครงการวิจัย ผลกระทบจากฝุ่นควันในอากาศที่ส่งผล ต่อสุขภาพของผู้ป่วยโรคหอบหืด จังหวัดเชียงใหม่และลำพูน ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2547-2549 เจ้าหน้าที่บริหารงาน ประจำสาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม 2549-2550 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2552- ปัจจุบัน นักวิจัย ศูนย์ศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติจังหวัดเชียงใหม่ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16 กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประสบการณ์การทำงานและการฝึกอบรม

2552	ค่ายเยาวชนโครงการเวที รับฟังเสียงสะท้อนจากนักเรียนในโครงการ โรงเรียนอโศกกุล ภาคเหนือ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2552	โครงการฝึกอบรมความหลากหลายทางชีวภาพ อุทยานแห่งชาติ ดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์ศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ จังหวัดเชียงใหม่ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16 กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- 2553 การฝึกอบรมการแปลงตัวอย่างถาวรและการสำรวจสังคมพืช
ศูนย์ศึกษาและวิจัยอุทยานแห่งชาติ
จังหวัดเชียงใหม่ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16
กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธุ์พืช
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2554 วิทยากร การประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องแนวทางการมีส่วนร่วม
ในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(รุ่น 1-6) ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติผาแดง จังหวัดเชียงใหม่
สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16
กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธุ์พืช
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2554 ผู้ช่วยนักวิจัย โครงการแข่งขันลดรอยเท้าทางนิเวศใน โรงเรียน
จังหวัดเชียงใหม่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ
ศูนย์สารสนเทศสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม